

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

27 april 2009

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de artikelen 972 en 987 van
het Gerechtelijk Wetboek, in verband met het
gerechtelijk deskundigenonderzoek**

(ingediend door de dames Carine Lecomte en
Josée Lejeune)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

27 avril 2009

PROPOSITION DE LOI

**modifiant les articles 972 et 987
du Code judiciaire en ce qui concerne
l'expertise judiciaire**

(déposée par Mmes Carine Lecomte et
Josée Lejeune)

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel strekt ertoe:

- de storting van voorschotten ten gunste van de deskundigen te vergemakkelijken;
- een einde te maken aan de regeling waarbij de voorschotten ter griffie worden geconsigneerd;
- de partijen de mogelijkheid te bieden het bedrag van de voorschotten te storten op een geblokkeerde bankrekening;
- de afschaffing van de installatievergadering van de deskundigen (voorbereiding van het deskundigenonderzoek) te vergemakkelijken.

RÉSUMÉ

La proposition:

- facilite le versement de provisions en faveur des experts;
- met fin au système du versement des provisions au greffe;
- permet aux parties de verser le montant des provisions sur un compte en banque bloqué;
- facilite l'abandon de la réunion d'installation des experts (préparation de l'expertise).

cdH	:	centre démocrate Humaniste
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
FN	:	Front National
LDD	:	Lijst Dedecker
MR	:	Mouvement Réformateur
N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
PS	:	Parti Socialiste
sp.a	:	socialistische partij anders
VB	:	Vlaams Belang

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 52 0000/000:	Parlementair document van de 52 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 52 0000/000:	Document parlementaire de la 52 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Een alomvattende bijsturing van de procedure inzake het gerechtelijk deskundigenonderzoek heeft concreet vorm gekregen bij de wet van 15 mei 2007 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek betreffende het deskundigenonderzoek en tot herstel van artikel 509*quater* van het Strafwetboek.

Die wet had de bedoeling de kosten en de duur van de procedures voor gerechtelijke deskundigenonderzoeken te beperken, alsmede de rechter een actievere rol toe te bedelen tijdens het volledige verloop van die deskundigenonderzoeken.

De meeste nieuwe maatregelen waarin voormelde wet van 15 mei 2007 voorziet, worden toegepast sedert 1 september 2007, dus al ruim een jaar geleden.

Zoals alle nieuwe wetgeving die wordt uitgevaardigd om tegemoet te komen aan reeds lang aanslepende vraagstukken, moeten de doeltreffendheid en tenuitvoerlegging ervan worden getoetst aan een significante praktische toepassing.

In dit geval achten de indieners het niet wenselijk onmiddellijk een algemene evaluatie en een grondige wijziging van die nieuwe regeling door te voeren. De partijen, de rechtspraak en de rechtsleer moeten de tijd krijgen om uit die wet te leren. Een algemene hervorming zou de aan de gang zijnde processen kunnen ondermijnen, en de partijen in een behoorlijk onduidelijke positie doen terechtkomen wat de toepasselijke wetgeving betreft.

In tegenstelling tot de inhoudelijke hervormingen, die mettertijd moeten rijpen, kunnen echter wel onmiddellijk kleinschalige, louter pragmatische verbeteringen worden aangebracht.

Wanneer de meeste betrokken partijen (met name deskundigen en magistraten die het deskundigenonderzoek moeten volgen) op een knelpunt wijzen, is immers geen sterk doorgedreven analyse nodig om er zich rekenschap van te geven dat bijsturingen noodzakelijk zijn om geen nieuwe moeilijkheden te veroorzaken, terwijl het net de bedoeling was de pijnpunten die bij de oude wet rezen te verhelpen.

In dat kader willen de indieners van het wetsvoorstel bepaalde artikelen van het Gerechtelijk Wetboek wijzigen, zodat de mensen in het veld de artikelen 972 en 987 van het Gerechtelijk Wetboek, als gewijzigd bij de wet van 15 mei 2007, adequaat kunnen toepassen.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Une réforme globale de la procédure en matière d'expertise judiciaire a été mise en œuvre par la loi du 15 mai 2007 modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne l'expertise et rétablissant l'article 509*quater* du Code pénal.

Cette loi avait pour ambition de réduire le coût et la durée des procédures d'expertises judiciaires et de conférer au juge un rôle plus actif tout au long du déroulement de ces expertises.

La plupart des nouvelles mesures prévues par la loi du 15 mai 2007 précitée sont appliquées depuis le 1er septembre 2007, soit un peu plus d'un an.

Comme toute législation nouvelle qui a pour ambition de répondre à des problématiques de longue date, c'est à l'aune d'une application pratique significative que son efficacité et sa mise en œuvre doivent être jugés.

En l'espèce, les auteurs estiment qu'une évaluation générale et une modification en profondeur de ce nouveau système n'est pas souhaitable dans l'immédiat. Laissons aux parties, à la jurisprudence et à la doctrine le temps de tirer les enseignements de cette loi. Une réforme globale risquerait de compromettre les procès en cours et de rendre peu claire la situation des parties quant à la législation applicable.

Cependant, contrairement aux réformes de fond, qui doivent être mûries avec le temps, des petites corrections purement pragmatiques peuvent être directement apportées.

En effet, il ne faut pas une analyse poussée pour se rendre compte, lorsqu'une majorité des parties concernées (des experts et des magistrats chargés de suivre l'expertise) le signale, que des modifications sont nécessaires pour ne pas créer de nouveaux problèmes, là où on voulait résoudre les problématiques posées par l'ancienne loi.

C'est dans ce cadre que les auteurs de la proposition entendent modifier certains articles du Code judiciaire afin de permettre aux praticiens d'appliquer les articles 972 et 987 du Code judiciaire, tels que modifiés par la loi du 15 mai 2007 précitée, de manière adéquate.

De indieners stellen voor terug te komen op de bepaling die stelt dat de rechtbank die een deskundigenonderzoek heeft bevolen, een aan dat onderzoek voorafgaande installatievergadering moet organiseren, op grond van het nieuwe artikel 972 van het Gerechtelijk Wetboek, vervangen bij de voornoemde wet van 15 mei 2007. Een dergelijke vergadering is weliswaar belangrijk voor deskundigenonderzoeken van enige omvang, maar is niet verantwoord als het gaat om deskundigenonderzoeken zonder bijzondere moeilijkheden. In dat laatste geval vragen de rechters vaak aan de partijen of zij van de installatievergadering willen afzien.

Het is dus meer opportuun het automatisch karakter van die installatievergadering in vraag te stellen en ze alleen maar op uitdrukkelijk verzoek van een van de partijen te houden. Zo kan de installatievergadering haar kanaliserende rol met betrekking tot de onderzoeksopdracht ten volle blijven spelen, en alleen als dat nodig is.

De indieners van het wetsvoorstel vinden ook dat de regeling inzake de consignatie van de voorschotten op de erelonen niet geschikt is.

Krachtens de huidige bepalingen, zoals ingesteld bij de voornoemde wet van 15 mei 2007, beslist de rechter voortaan over het vraagstuk van de honorariumvoorschotten. Hij bepaalt het op de griffie van de rechtbank te consigneren bedrag, alsook de eventueel de vrij te geven voorschotten. Hij bepaalt eveneens welke partij zulks moet doen, en binnen welke termijn dat moet gebeuren.

De regeling op grond waarvan de honorariumvoorschotten ter griffie van de rechtbank worden geconsigneerd, moet worden vervangen. De griffie is immers geen bank en beschikt niet over de geschikte uitrusting, in personeel noch aan materiaal, om een dergelijke rol te spelen.

In dit wetsvoorstel wordt gesuggereerd de honorariumvoorschotten veeleer bij de Deposito- en Consignatiekas te deponeren, zoals inzake kantonement bij voorlopige tenuitvoerlegging of bewarend beslag. Tevens worden de partijen er met dit wetsvoorstel toe aangespoord een speciale bankrekening te openen, zoals de voormelde wet van 2007 dat al mogelijk maakt. In de wet wordt gepreciseerd dat de rechter telkens zijn toestemming moet geven, vooraleer de deskundige bedragen van de bankrekening kan halen.

Het zou moeten gaan om een geblokkeerde rekening waarop elke partij de voorschotten zou storten waartoe de rechter haar veroordeelt. Om die voorschotten in handen te krijgen, heeft de deskundige dus de uitdrukkelijke toestemming van de rechter nodig.

Les auteurs proposent de revenir sur la règle selon laquelle la juridiction qui a ordonné une expertise doit organiser une réunion d'installation préalable à l'expertise (en vertu du nouvel article 972 du Code judiciaire, remplacé par la loi précitée du 15 mai 2007). Si une telle réunion revêt toute son importance pour les expertises d'une certaine ampleur, elle peut ne pas se justifier lorsqu'il s'agit d'expertises sans difficultés particulières. Dans cette dernière hypothèse, les juges demandent souvent aux parties si elles renoncent à la réunion d'installation.

Il est donc plus opportun de remettre en cause le principe de l'automatisme de cette réunion d'installation et de ne l'instaurer qu'à la demande expresse d'une des parties. De cette manière, la réunion d'installation continuera de jouer pleinement son rôle de canalisation de la mission d'expertise et uniquement quand cela sera nécessaire.

Les auteurs de la proposition de loi estiment également que le système de consignation des provisions d'honoraires n'est pas adéquat.

En vertu des règles actuelles, telles qu'introduites par la loi précitée du 15 mai 2007, il est prévu que le juge statue désormais sur la question des provisions d'honoraires et fixe le montant à consigner aux greffes des tribunaux, et éventuellement des provisions à libérer. De même, il détermine par quelle partie, et dans quel délai, cela doit être fait.

Ce système de consignation de provisions d'honoraires au greffe du tribunal doit être remplacé. En effet, le greffe n'est pas une banque et n'est pas équipé de façon adéquate, ni en personnel ni en matériel, pour tenir un tel rôle.

La présente proposition suggère plutôt d'effectuer le dépôt des provisions d'honoraires à la Caisse des Dépôts et Consignations, comme dans le cadre du cantonnement sur exécution provisoire ou sur saisie conservatoire. Elle incite également les parties à recourir à l'ouverture d'un compte en banque spécial, comme le texte de la loi de 2007 précitée le permettait déjà. Il est précisé dans la loi que le juge donne à chaque fois son aval pour que l'expert puisse prélever des montants du compte en banque.

Il s'agirait d'un compte bloqué où chaque partie verserait les provisions auxquelles le juge la condamnerait, ces provisions ne pouvant être perçues par l'expert que moyennant une autorisation expresse du juge.

De bij voormelde wet van 2007 ingevoerde regeling die de deskundigen verbiedt zich rechtstreeks door de partijen te laten betalen, kwam er om een einde te maken aan sommige misbruiken van bepaalde deskundigen. De partijen, die hun kansen gaaf wilden houden, gingen namelijk al te makkelijk in op de door de deskundige gevraagde onverwijlde betaling van het voorschot, ongeacht het bedrag daarvan, wat wel eens tot misbruik aanleiding gaf.

Kennelijk is die nieuwe bepaling echter haar doel voorbijgeschoten, want ze heeft jammer genoeg «nieuwe betwistingen binnen de betwisting» doen ontstaan. De toekenning van een honorarium en van de voorschotten daarop is aldus een heus twistpunt geworden en daarom zijn hoorzittingen over deze aangelegenheid noodzakelijk.

In casu zijn er twee mogelijkheden: ofwel wordt het deskundigenonderzoek onderbroken en opgeschort tot die betwisting is beslecht; ofwel financiert de deskundige vooraf zijn werk, wat zeer vaak voorkomt. Die neveneffecten worden nog aangescherpt doordat in die kwesties de rechter vaak pas uitspraak doet nadat de deskundige zijn opdracht heeft volbracht.

Dat de gerechtelijk deskundigen daar financieel onder lijden, hoeft geen betoog. Ze moeten, zoals net gezegd, zelf een deel van hun werk prefinancieren. Soms moeten ze zelfs wachten op een rechterlijke uitspraak aangaande de betwisting van hun eindverslag, hoewel die betwisting geen verband houdt met het gevraagde ereloon, vooraleer de feitenrechter hun eindhonorarium begroot. Bijgevolg valt te vrezen dat sommige deskundigen niet langer bepaalde opdrachten voor het gerecht willen vervullen, wat nadelig dreigt uit te vallen voor de rechtzoekenden.

Daarom wensen de indieners van dit wetsvoorstel pragmatische oplossingen aan te reiken voor die situaties. Voorgesteld wordt dat de rechter zich in de beslissing die beveelt een deskundigenonderzoek uit te voeren uitspreekt over het bedrag van het voorschot dat ten behoeve van de deskundige wordt vrijgegeven. Op die manier moet die laatste bij aanvang van zijn opdracht niet zelf de fondsen voorschieten die nodig zijn om zijn onderzoek uit te voeren.

Le système introduit par la loi de 2007 précitée, interdisant aux experts de se faire payer directement auprès des parties, a été instauré pour mettre un terme à certaines pratiques abusives de certains experts. Les parties, désireuses de ne pas hypothéquer leurs chances, acceptaient facilement de payer immédiatement la provision demandée par l'expert, quel que soit le montant, ce qui pouvait mener à certains abus de la part de ces derniers.

Il semble, cependant, que l'objectif n'est pas atteint et que cette nouvelle disposition entraîne de «nouveaux contentieux dans le contentieux», ce qui est regrettable. L'octroi des honoraires et des provisions d'honoraires devient une véritable question de débats et nécessite des audiences consacrées à ce sujet.

Dans ce cas, soit les travaux d'expertise sont interrompus et laissés en suspens, le temps que ce litige soit tranché, soit l'expert finance préalablement ces travaux, ce qui arrive très fréquemment. Ces effets négatifs sont encore accentués par le fait que les décisions sur ces questions sont souvent rendues après que les travaux d'expertise aient eu lieu.

Des effets négatifs sur la situation financière des experts judiciaires sont inévitablement constatés. Ces derniers doivent, en partie, préfinancer leurs opérations. Parfois, les experts doivent attendre qu'intervienne un jugement sur la contestation de leur rapport final, sans lien avec les honoraires demandés, pour voir leurs honoraires finals taxés par le juge de fond. Il est à craindre que certains experts ne veuillent plus accomplir certaines missions pour les tribunaux, au grand préjudice des justiciables.

C'est pourquoi, les auteurs de la présente proposition souhaitent apporter des solutions pragmatiques à ces situations. Il est proposé que le juge statue, dans la décision qui ordonne l'expertise, sur le montant de la provision libérée en faveur de l'expert. Cela évitera à ce dernier de devoir, dès l'entame de sa mission, avancer lui-même les fonds pour effectuer ses opérations.

Carine LECOMTE (MR)
Josée LEJEUNE (MR)

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Aan artikel 972, § 1, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, vervangen bij de wet van 15 mei 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. de tekst bij het derde gedachtestreepje wordt vervangen door de volgende bepaling:

«- een nauwkeurige omschrijving van de opdracht van de deskundige en, in voorkomend geval, het redelijke bedrag van het voorschot dat onmiddellijk moet worden vrijgegeven om de kosten van het deskundigenonderzoek te dekken, de partij welke dat voorschot moet vrijgeven en de termijn waarin zij aan die verplichting moet voldoen;»;

2. de tekst bij het vierde gedachtestreepje wordt vervangen door de volgende bepaling:

«- de vermelding van de datum van de installatievergadering, als een van de partijen daar om heeft verzocht».

Art. 3

Artikel 987 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 987. Onverminderd artikel 972, § 1, kan de rechter het voorschot bepalen dat elke partij moet consigneren bij de Deposito- en Consignatiekas of bij de door de partijen overeengekomen kredietinstelling, alsmede de termijn waarbinnen zij aan deze verplichting moeten voldoen.

Als de partijen overeengekomen zijn bij een kredietinstelling een rekening te openen waarop de voorschotten worden gestort, mag de deskundige daarvan alleen een bedrag afnemen als hij in het bezit is van een beslissing van de rechter die hem daarvoor toestemming geeft.

De rechter kan deze verplichting niet opleggen aan de partij die overeenkomstig artikel 1017 niet in de kosten kan worden verwezen.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 972, § 1er, alinéa 1er, du Code judiciaire, remplacé par la loi du 15 mai 2007, sont apportées les modifications suivantes:

1. le 3ème tiret est remplacé par la disposition suivante:

«- une description précise de la mission de l'expert et, le cas échéant, le montant raisonnable de la provision immédiatement libérable en vue de couvrir les frais de l'expertise, la partie qui doit libérer cette provision et le délai dans lequel elle doit satisfaire à cette obligation;»;

2. le 4ème tiret est remplacé par la disposition suivante:

«- l'indication de la date de la réunion d'installation, si l'une des parties en a fait la demande;».

Art.3

L'article 987 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 987. Sans préjudice de l'article 972, § 1er, le juge peut fixer la provision que chaque partie est tenue de consigner à la Caisse des Dépôts et Consignations ou auprès de l'établissement de crédit dont les parties ont convenu, ainsi que le délai dans lequel elles doivent satisfaire à cette obligation.

Lorsque les parties ont convenu de l'ouverture d'un compte auprès d'un établissement de crédit sur lequel les provisions sont versées, l'expert ne peut prélever de montant que muni d'une décision du juge l'y autorisant.

Le juge ne peut imposer cette obligation à la partie qui, conformément à l'article 1017, ne peut être condamnée aux dépens.

Zodra het voorschot in consignatie is gegeven, brengen de partijen of de kredietinstelling de deskundige hiervan op de hoogte bij gewone brief.».

2 april 2009

Dès que la provision est consignée, les parties ou l'établissement de crédit en informe(nt) l'expert par courrier ordinaire.».

2 avril 2009

Carine LECOMTE (MR)
Josée LEJEUNE (MR)

BASISTEKST

GERECHTELIJK WETBOEK

Art. 972. § 1. De beslissing waarbij het deskundigenonderzoek wordt bevolen, bevat minstens:

- de vermelding van de omstandigheden die het deskundigenonderzoek, en de eventuele aanstelling van meerdere deskundigen noodzaken;
- de vermelding van de identiteit van de aangestelde deskundige of deskundigen;
- een nauwkeurig omschrijving van de opdracht van de deskundige;

- de vermelding van de datum van de installatievergadering, tenzij de rechter ervan afziet met instemming van de partijen.

De kennisgeving van deze beslissing door de griffier gebeurt overeenkomstig artikel 973, § 2, derde lid.

Na deze kennisgeving beschikt de deskundige over acht dagen om:

- desgewenst de opdracht met behoorlijk omklede redenen te weigeren;
- indien geen installatievergadering is bepaald: de plaats, de dag en het uur mee te delen waarop hij zijn werkzaamheden zal aanvangen.

De deskundige geeft hiervan kennis bij een ter post aangetekende brief aan de partijen en bij gewone brief aan de rechter en de raadslieden.

§ 2. De installatievergadering vindt plaats in de raadkamer voor de rechter die, ofwel het deskundigenonderzoek heeft bevolen, ofwel met controle ervan belast is.

De partijen verschijnen voor de rechter. De deskundige kan telefonisch of via enig ander telecommunicatiemiddel worden bereikt, tenzij een van de partijen of de rechter vraagt dat hij persoonlijk voor deze verschijnt.

De na afloop van de installatievergadering genomen beslissing vermeldt:

- de eventuele aanpassing van de opdracht;
- de plaats, de dag, en het uur van de verdere werkzaamheden van de deskundige;

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL

GERECHTELIJK WETBOEK

Art. 972. § 1. De beslissing waarbij het deskundigenonderzoek wordt bevolen, bevat minstens:

- de vermelding van de omstandigheden die het deskundigenonderzoek, en de eventuele aanstelling van meerdere deskundigen noodzaken;
- de vermelding van de identiteit van de aangestelde deskundige of deskundigen;
- ***een nauwkeurige omschrijving van de opdracht van de deskundige en, in voorkomend geval, het redelijke bedrag van het voorschot dat onmiddellijk moet worden vrijgegeven om de kosten van het deskundigenonderzoek te dekken, de partij welke dat voorschot moet vrijgeven en de termijn waarin zij aan die verplichting moet voldoen;***
- ***de vermelding van de datum van de installatievergadering, als een van de partijen daar om heeft verzocht;***

De kennisgeving van deze beslissing door de griffier gebeurt overeenkomstig artikel 973, § 2, derde lid.

Na deze kennisgeving beschikt de deskundige over acht dagen om:

- desgewenst de opdracht met behoorlijk omklede redenen te weigeren;
- indien geen installatievergadering is bepaald: de plaats, de dag en het uur mee te delen waarop hij zijn werkzaamheden zal aanvangen.

De deskundige geeft hiervan kennis bij een ter post aangetekende brief aan de partijen en bij gewone brief aan de rechter en de raadslieden.

§ 2. De installatievergadering vindt plaats in de raadkamer voor de rechter die, ofwel het deskundigenonderzoek heeft bevolen, ofwel met controle ervan belast is.

De partijen verschijnen voor de rechter. De deskundige kan telefonisch of via enig ander telecommunicatiemiddel worden bereikt, tenzij een van de partijen of de rechter vraagt dat hij persoonlijk voor deze verschijnt.

De na afloop van de installatievergadering genomen beslissing vermeldt:

- de eventuele aanpassing van de opdracht;
- de plaats, de dag, en het uur van de verdere werkzaamheden van de deskundige;

TEXTE DE BASE

CODE JUDICIAIRE

Art. 972. § 1er. La décision qui ordonne l'expertise comporte au moins:

- l'indication des circonstances qui rendent nécessaires l'expertise et la désignation éventuelle de plusieurs experts;
- l'indication de l'identité de l'expert ou des experts désignés;
- une description précise de la mission de l'expert;

- l'indication de la date de la réunion d'installation, à moins que le juge n'y renonce, avec l'accord des parties.

La notification de cette décision est effectuée par le greffier conformément à l'article 973, § 2, alinéa 3.

Après cette notification, l'expert dispose de huit jours pour:

- refuser la mission, s'il le souhaite, en motivant dûment sa décision;
- si aucune réunion d'installation n'a été prévue: communiquer les lieu, jour et heure du début de ses travaux.

L'expert en avise les parties par lettre recommandée à la poste et le juge et les conseils par lettre missive.

§ 2. La réunion d'installation a lieu en chambre du conseil, devant le juge qui a ordonné l'expertise ou qui est chargé du contrôle de celle-ci.

Les parties se présentent devant le juge. L'expert peut être joint téléphoniquement ou par tout autre moyen de télécommunication, à moins qu'une des parties ou le juge ne demande sa comparution personnelle devant ce dernier.

La décision prise à l'issue de la réunion d'installation précise:

- l'adaptation éventuelle de la mission;
- les lieu, jour et heure des travaux ultérieurs de l'expert;

TEXTE DE BASE ADAPTÉ À LA PROPOSITION

CODE JUDICIAIRE

Art. 972. § 1er. La décision qui ordonne l'expertise comporte au moins:

- l'indication des circonstances qui rendent nécessaires l'expertise et la désignation éventuelle de plusieurs experts;
- l'indication de l'identité de l'expert ou des experts désignés;

- une description précise de la mission de l'expert et, le cas échéant, le montant raisonnable de la provision immédiatement libérable en vue de couvrir les frais de l'expertise, la partie qui doit libérer cette provision et le délai dans lequel elle doit satisfaire à cette obligation;

- l'indication de la date de la réunion d'installation, si l'une des parties en a fait la demande;

La notification de cette décision est effectuée par le greffier conformément à l'article 973, § 2, alinéa 3.

Après cette notification, l'expert dispose de huit jours pour:

- refuser la mission, s'il le souhaite, en motivant dûment sa décision;
- si aucune réunion d'installation n'a été prévue: communiquer les lieu, jour et heure du début de ses travaux.

L'expert en avise les parties par lettre recommandée à la poste et le juge et les conseils par lettre missive.

§ 2. La réunion d'installation a lieu en chambre du conseil, devant le juge qui a ordonné l'expertise ou qui est chargé du contrôle de celle-ci.

Les parties se présentent devant le juge. L'expert peut être joint téléphoniquement ou par tout autre moyen de télécommunication, à moins qu'une des parties ou le juge ne demande sa comparution personnelle devant ce dernier.

La décision prise à l'issue de la réunion d'installation précise:

- l'adaptation éventuelle de la mission;
- les lieu, jour et heure des travaux ultérieurs de l'expert;

- de noodzaak voor de deskundige om al dan niet een beroep te doen op technische raadgevers;
- de raming van de algemene kostprijs van het deskundigenonderzoek, of tenminste de manier waarop de kosten en het ereloon van de deskundige en de eventuele technische raadgevers zullen berekend worden;
- het bedrag van het voorschot;
- het redelijk deel van het voorschot dat kan worden vrijgegeven aan de deskundige;
- de termijn waarbinnen de partijen hun opmerkingen kunnen laten gelden aangaande het voorlopig advies van de deskundige;
- de termijn voor het neerleggen van het eindverslag.

Bij gebreke van installatievergadering kan de rechter bovenstaande vermeldingen opnemen in de beslissing waarbij het deskundigenonderzoek wordt bevolen.

De kennisgeving van deze beslissing door de griffier gebeurt overeenkomstig artikel 973, § 2, derde lid.

Art. 987. De rechter kan het voorschot bepalen dat elke partij moet consigneren ter griffie of bij de kredietinstelling die de partijen gezamenlijk hebben gekozen, en de termijn waarbinnen zij aan deze verplichting moet voldoen. De rechter kan deze verplichting niet opleggen aan de partij die overeenkomstig artikel 1017 niet in de kosten kan worden verwezen.

De rechter kan het redelijk deel van het voorschot bepalen dat wordt vrijgegeven teneinde de kosten van de deskundige te dekken.

Zodra het voorschot in consignatie werd gegeven, brengt de griffie of de kredietinstelling de deskundige hiervan op de hoogte bij gewone brief.

In voorkomend geval stort de griffie het vrijgegeven deel door naar de deskundige.

- de noodzaak voor de deskundige om al dan niet een beroep te doen op technische raadgevers;
- de raming van de algemene kostprijs van het deskundigenonderzoek, of tenminste de manier waarop de kosten en het ereloon van de deskundige en de eventuele technische raadgevers zullen berekend worden;
- het bedrag van het voorschot;
- het redelijk deel van het voorschot dat kan worden vrijgegeven aan de deskundige;
- de termijn waarbinnen de partijen hun opmerkingen kunnen laten gelden aangaande het voorlopig advies van de deskundige;
- de termijn voor het neerleggen van het eindverslag.

Bij gebreke van installatievergadering kan de rechter bovenstaande vermeldingen opnemen in de beslissing waarbij het deskundigenonderzoek wordt bevolen.

De kennisgeving van deze beslissing door de griffier gebeurt overeenkomstig artikel 973, § 2, derde lid.

Art. 987. Onverminderd artikel 972, § 1, kan de rechter het voorschot bepalen dat elke partij moet consigneren bij de Deposito- en Consignatiekas of bij de door de partijen overeengekomen kredietinstelling, alsmede de termijn waarbinnen zij aan deze verplichting moeten voldoen.

Als de partijen overeengekomen zijn bij een kredietinstelling een rekening te openen waarop de voorschotten worden gestort, mag de deskundige daarvan alleen een bedrag afnemen als hij in het bezit is van een beslissing van de rechter die hem daarvoor toestemming geeft.

De rechter kan deze verplichting niet opleggen aan de partij die overeenkomstig artikel 1017 niet in de kosten kan worden verwezen.

Zodra het voorschot in consignatie is gegeven, brengen de partijen of de kredietinstelling de deskundige hiervan op de hoogte bij gewone brief.

- la nécessité pour l'expert de faire appel ou non à des conseillers techniques;
 - l'estimation du coût global de l'expertise ou, à tout le moins, le mode de calcul des frais et honoraires de l'expert et des éventuels conseillers techniques;
 - le montant de la provision;
 - la partie raisonnable de la provision pouvant être libérée au profit de l'expert;
- le délai dans lequel les parties pourront faire valoir leurs observations à l'égard de l'avis provisoire de l'expert;
- le délai pour le dépôt du rapport final.

A défaut de réunion d'installation, le juge peut inclure les mentions susvisées dans la décision qui ordonne l'expertise.

La notification de cette décision par le greffier a lieu conformément à l'article 973, § 2, alinéa 3.

Art. 987. Le juge peut fixer la provision que chaque partie est tenue de consigner au greffe ou auprès de l'établissement de crédit dont les parties ont convenu, ainsi que le délai dans lequel elle doit satisfaire à cette obligation. Le juge ne peut imposer cette obligation à la partie qui, conformément à l'article 1017, ne peut être condamnée aux dépens.

Le juge peut déterminer la partie raisonnable de la provision à libérer en vue de couvrir les frais de l'expert.

Dès que la provision est consignée, le greffe ou l'établissement de crédit en informe l'expert par lettre missive.

Le cas échéant, le greffe verse la partie libérée à l'expert.

- la nécessité pour l'expert de faire appel ou non à des conseillers techniques;
 - l'estimation du coût global de l'expertise ou, à tout le moins, le mode de calcul des frais et honoraires de l'expert et des éventuels conseillers techniques;
 - le montant de la provision;
 - la partie raisonnable de la provision pouvant être libérée au profit de l'expert;
- le délai dans lequel les parties pourront faire valoir leurs observations à l'égard de l'avis provisoire de l'expert;
- le délai pour le dépôt du rapport final.

A défaut de réunion d'installation, le juge peut inclure les mentions susvisées dans la décision qui ordonne l'expertise.

La notification de cette décision par le greffier a lieu conformément à l'article 973, § 2, alinéa 3.

Art. 987. Sans préjudice de l'article 972, §1er, le juge peut fixer la provision que chaque partie est tenue de consigner à la Caisse des Dépôts et Consignations ou auprès de l'établissement de crédit dont les parties ont convenu, ainsi que le délai dans lequel elles doivent satisfaire à cette obligation.

Lorsque les parties ont convenu de l'ouverture d'un compte auprès d'un établissement de crédit sur lequel les provisions sont versées, l'expert ne peut prélever de montant que muni d'une décision du juge l'y autorisant.

Le juge ne peut imposer cette obligation à la partie qui, conformément à l'article 1017, ne peut être condamnée aux dépens.

Dès que la provision est consignée, les parties ou l'établissement de crédit en informe(nt) l'expert par courrier ordinaire.